

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/277/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208223411
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1208223411.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobkyne: X. A., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. K. XXX/XX, XXX XX D. S., zastúpená GRMAN ? PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 861 553, proti žalovaným: 1/ Slovenská kancelária poisťovateľov, Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpenému Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, 2/. J. J., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. T. XX, U., o náhradu škody vo výške 53 613,37 eur s prísl., na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 04.10.2018, č.k.19C/121/2008-436, jednomyseľne takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom prisudzujúcom výroku m e n í tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni istinu v sume 8 708,37 eur tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku sa žaloba zamietá.

II. Žalobkyni sa proti žalovanému 1/ a žalovanému 2/ priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27,76%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (v poradí tretím rozsudkom) uložil prvým výrokom žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni istinu v sume 9 555,90 eur s úrokmi z omeškania 9,5% ročne:

- zo sumy 330,98 eur od 02.04.2009 do zaplataenia,
- zo sumy 231,99 eur od 02.04.2009 do zaplataenia,
- zo sumy 219,45 eur od 02.04.2009 do 14.04.2015, t.j. 125,55 eur,
- zo sumy 891,85 eur od 02.04.2009 do zaplataenia,
- zo sumy 7 666,59 eur od 02.04.2009 do zaplataenia,
- zo sumy 434,51 eur od 02.04.2009 do zaplataenia,
- zo sumy 38 015,70 eur od 02.04.2009 do 04.03.2010, t.j. 3 324,55 eur,
- zo sumy 4 124,43 eur od 02.04.2009 do 04.03.2010, t.j. 360,69 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, druhým výrokom priznal žalobkyni náhradu trov konania tak prvostupňového ako aj odvolacieho v rozsahu 100%, ktoré budú vyčíslené po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením a tretím výrokom zastavil konanie v časti istiny 107,25 eur.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 100 ods.1, § 106 ods. 1,2 , § 112 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), a vecne tým, že z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 3T/146/2006 zistil, že žalobkyňa sa pripojila ako poškodená k trestnému konaniu a v trestnom konaní si dňa 27.01.2006 uplatnila nárok na náhradu škody na bolestnom, ušlom zárobku a sťažení spoločenského uplatnenia, ktoré následne písomne dňa

14.03.2006 špecifikovala nasledovne : a) veci zničené pri dopravnej nehode v sume (13 600 Sk) 451,43 eur, b) náklady na lieky v sume (4 253 Sk) 141,17 eur, c) ušlá mzda v sume (44 139 Sk) 1 465,14 eur, d) platba ošetrovateľke v sume (23 493 Sk) 779,82 eur, e) cestovné výdavky v sume (8 829 Sk) 293,06 eur, f) strata času manžela v sume (10 894 Sk) 361,61 eur. Ustálil, že predmetom konania pred súdom prvej inštancie je po čiastočných späťvzatiach žaloby žalobkyňou nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 9 555,90 eur s príslušenstvom. Uviedol, že premlčacia doba počas trestného konania spočívala a neplynula od momentu dopravnej nehody zo dňa 14.11.2005 do uplatnenia vyššie uvedených nárokov žalobkyňou v trestnom konaní č. k. 3T/146/2006, kedy dňa 14.03.2006 uplynuli 4 kalendárne mesiace, od právoplatného skončenia trestného konania dňa 31.03.2008 do dňa podania žaloby do 14.11.2008 uplynulo 9 mesiacov a 14 dní. Vzhľadom k uvedenému posúdil nároky žalobkyne ako nepremlčané, preto žalobe žalobkyne v plnom rozsahu vyhovel. Zároveň konanie o nároku žalobkyne v časti o zaplatenie sumy 107,25 eur, z dôvodu späťvzatia, zastavil.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a priznal žalobkyňi, ktorá mala vo veci plný úspech náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. S tým, že o výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne samostatným uznesením, po právoplatnosti rozsudku.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 1/, dôvodiac ust. § 365 ods 1 písm. d), f) a h) C.s.p.. Namietal, že súd prvej inštancie sa pri posudzovaní nárokov uplatňovaných žalobkyňou nezaoberal posúdením jednotlivých nárokov žalobkyne vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a nevysporiadal sa ani s námietkou premlčania, ktorú vzniesol vo vzťahu k úrokom z omeškania. Poukázal na to, že žalobkyňa nárok o úroky z omeškania rozšírila písomným podaním zo dňa 11.03.2015, doručeným súdu prvej inštancie dňa 13.03.2015. Na pojednávaní dňa 15.05.2015 žiadala priznať úroky z omeškania aj zo sumy 219,45 eur od 02.04.2009 do 14.04.2015. Žalobkyňa bola poškodená pri dopravnej nehode dňa 14.11.2005 a svoje nároky si uplatnila na súde dňa 14.11.2008, avšak svoj nárok rozšírila o úroky z omeškania až písomným podaním zo dňa 11.03.2015 a na pojednávaní dňa 15.05.2015, preto mal za to, že nárok žalobkyne je v časti úrokov z omeškania premlčaný. Vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu škody z titulu ušlej mzdy vo výške 7 666,57 eur za obdobie od 14.11.2005 do 30.06.2007, mal za to, že tento s poukazom na ust. § 85 a § 34 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „ zákon č. 461/2003 Z.z.“) vznikol žalobkyňi len za obdobie od 14.11.2005 do 14.11.2006 (t.j. za 52 týždňov), a to vo výške 3 422,29 eur. Po uplynutí 52 týždňov nepatrí žalobkyňi nárok na stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti ale nárok na úrazovú rentu podľa ust. § 88 zákona č. 461/2003 Z.z.. Nárok na náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti a nárok na náhradu straty po skončení pracovnej neschopnosti resp. úrazová renta sú dva rozdielne nároky a ich výpočet je rozdielny. Vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu cestovných výdavkov okrem vznesenej námietky premlčania nesúhlasil ani s jeho výškou. Mal za to, že nemožno pri určení uvedeného nároku postupovať podľa zákona č. 283/2002 Z.z. o cestových náhradách. I keď podľa ust. § 449 Občianskeho zákonníka sa pri škode na zdraví uhrádzajú aj účelné náklady spojené s liečením, účelnosť a primeranosť nemožno stotožňovať s výpočtom cestovných nákladov podľa zákona č. 283/2002 Z.z.. Z jeho strany bol nárok žalobkyne na náhradu cestovných výdavkov plne uspokojený, nakoľko pri určení jeho výšky škody zohľadnil spotrebu vozidla , ktoré žalobkyňa používala a priemernú cenu benzín za 1 liter. V časti žalobkyňou uplatneného nároku týkajúceho sa opatery sestrou žalobkyne poukázal na podanie zo dňa 10.04.2015, v ktorom uviedol aké doklady je potrebné predložiť, tie však žalobkyňa nepredložila. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že v súvislosti s dopravou nehodou došlo k strate náušnice, a nesprávne si uplatnila nárok za dve náušnice, hoci stratená mala byť len jedna. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v napadnutej časti tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania.

5. K odvolaniu žalovaného 1/ sa žalobkyňa vyjadrila podaním zo dňa 12.04.2019 a uviedla, že žalovaný 1/ bližšie nešpecifikoval odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. a rovnako neuviedol akým konkrétnym nesprávnym skutkovým zisteniam súd prvej inštancie dospel a v odvolaní vytkol len nedostatky týkajúce sa údajného nesprávneho právneho posúdenia veci. Odmietla tvrdenia žalovaného 1/ o premlčaní jej nárokov a dala do pozornosti vyjadrenie zo dňa 25.09.2018. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že si svoj nárok na náhradu škody riadne uplatnila a špecifikovala písomným podaním zo dňa 14.03.2006 v trestnom konaní č.k.3T/146/2006, preto premlčacia lehota v uvedenom rozsahu do právoplatnosti trestného rozkazu dňa 31.01.2008 spočívala t.j. neplynula. Od začiatku

plynutia subjektívnej premlčacej doby 27.01.2006 do uplatnenia jej nárokov v trestnom konaní č.k. 3T/146/2006 dňa 14.03.2006 uplynulo presne iba 47 dní. Od právoplatného skončenia trestného konania dňa 31.01.2008 do dňa 14.11.2008, kedy podala žalobu a uplatnila si uvedené nároky v konaní uplynulo 14 mesiacov a dva dni. Zo subjektívnej premlčacej doby teda uplynulo od podania žaloby dňa 14.11.2008 spolu 9 mesiacov a 14 dní, resp. odo dňa špecifikácie žaloby zo dňa 02.04.2009 uplynulo 15 mesiacov a 21 dní. Mala za to, že jej nárok na náhradu škody na veciach v celkovej výške 451,43 eur, nárok na náhradu nákladov za ošetrovanie členov rodiny v sume 431,51 eur, časť nároku na náhradu nákladov na liečbu v sume 141,17 eur, časť nároku na náhradu ušlej mzdy vo výške 1 465,14 eur a časť nároku na náhradu cestovných výdavkov v sume 293 eur nie sú premlčané, preto v tejto časti nie je námietka premlčania žalovaného 1/ dôvodná. Vo vzťahu k zvyšným nárokom, a to náhrade nákladov na liečbu v sume 189,81 eur, náhrady cestovných výdavkov v sume 598,78 eur, náhrady ušlej mzdy v sume 7666,57 eur mala za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že aj v tejto časti je námietka premlčania vznesené žalovaným 1/ nedôvodnou. Poukázala na to, že začiatok plynutia subjektívnej lehoty bolo potrebné posudzovať individuálne a to odo dňa kedy škoda reálne vznikla. Vo vzťahu k námietkam žalovaného 1/, že úroky z omeškania si v konaní uplatnila až podaním zo dňa 11.03.2015 a 15.05.2015 a sú tak premlčané uviedla, že minimálne má nárok na úroky z omeškania 9,5% ročne zo sumy 330,98 eur od 13.03.2015 do zaplatenia, 9,5% ročne zo sumy 231,99 eur od 13.03.2015 do zaplatenia, 9,5% ročne zo sumy 219,45 eur od 13.03.2015 do 14.04.2015, 9,5% ročne zo sumy 891,85 eur od 13.03.2015 do zaplatenia, 9,5% ročne zo sumy 7666,57 eur od 13.03.2015 do zaplatenia, 9,5% ročne zo sumy 434,51 eur od 13.03.2015 do zaplatenia. Mala za to, že nie je premlčaný ani jej nárok na náhradu ušlej mzdy-straty na zárobku vo výške 7 666,57 eur. Keďže až dňa 30.06.2007 ukončila dočasnú pracovnú neschopnosť, až vtedy sa vedela špecifikovať stratu na zárobku, ktorá jej v dôsledku spôsobenej ujmy na zdraví vznikla. Skutočnosť, že nárok na úrazový príspevok resp. nárok na nemocenské zaniká v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení dňom skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti automaticky neznamená zánik nároku poškodeného na stratu na zárobku v zmysle ust. Občianskeho zákonníka po uplynutí 52 týždňov po vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti. Iný výklad by bol v rozpore s ust. § 442 Občianskeho zákonníka. Nakoľko podmienkou priznania úrazovej renty je ukončenie pracovnej neschopnosti poškodeného a ona od 15.11.2006 do 30.06.2007 bola práceneschopná, nemala nárok na úrazovú rentu. Vo vzťahu k nároku na náhradu cestovných výdavkov vo výške 891,85 eur uviedla, že tento nie je premlčaný. Zotrvala na tom, že zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách je možné použiť na výpočet škody v zmysle Občianskeho zákonníka, keďže jeho aplikácia nie je vylúčená. Všetky uplatnené náklady predstavujú účelne vynaložené náklady spojené s liečením, na náhradu ktorých má zákonný nárok. Pričom účelnosť jednotlivých ciest žalovaný 1/ a žalovaný 2/ nerozporevali a nespochybovali. Za používanie motorového vozidla uhradila H. X. náklady spojené s používaním jeho motorového vozidla N. O. a jeho amortizáciu vo výške 692,73 eur, čo preukazuje potvrdenie H. X. zo dňa 30.06.2007 aj jeho výpoveď. Vo vzťahu k náhrade nákladov za ošetrovanie členom rodiny vo výške 434,51 eur uviedla, že z charakteru a povahy zranenia, ktoré utrpela je zjavné, že jej zdravotný stav v období od 23.11.2005 do 31.01.2006 vyžadoval poskytnutie nevyhnutnej dennej starostlivosti a ošetrovanie. Čo potvrdil aj J.. T.N. J. a vyplýva to aj z lekárskeho potvrdenia zo dňa 27.01.2006. Jej sestra X. X.Á. v období od 23.11.2005 do 31.01.2006 jej pichala injekcie, podávala lieky a poskytoval pomoc pri realizovaní sociálnych úkonov a nevyhnutných životných úkonov. Nie je potrebné, aby uvedené preukazovala zmluvou, dohoda o opatovaní bola uzavretá ústne, čo preukazuje aj čestné vyhlásenia X.Q. X. a jej výpoveď na pojednávaní dňa 24.09.2009. V danom období X. X.Á. čerpala neplatené voľno a nebola poberateľom príspevku za opatrovanie. Predmetom uvedeného nároku sú reálne náklady, ktoré vynaložila a o ktoré sa jej zmenšil jej majetok. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody na veciach vo výške 231,99 eur uviedla, že stratou jednej náušnice sa stala neupotrebitelnou aj druhá náušnica, preto má nárok na náhradu škody za obe. Čestným vyhlásením preukázala, že náušnicu stratila. Nie je možné od nej spravodlivo požadovať preberací protokol, že na príjme v nemocnici disponovala len jednou náušnicou. Keďže žalovaný 1/ na základe toho istého čestného vyhlásenia jej priznal v časti nárok na náhradu škody mala za to, že nepriznanie náhrady za náušnicu je účelové. Vo vzťahu k nároku na náhradu nákladov na liečbu vo výške 330,98 eur uviedla, že ich vynaloženie preukázala. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

6. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 15.08.2019 žalobkyňa doplnila svoje vyjadrenie vo vzťahu k nároku na náhradu mzdy po uplynutí 52 týždňov od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti. Pričom svoju argumentáciu podporila nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS. 10/2016 zo dňa 10.10.2018.

7. Žalovaný 2/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), so zreteľom na obsah odvolania žalovaného 1/, v odvolacom konaní bol preskúmaný len prisudzujúci výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie a súvisiaci výrok o trovách konania. Výrok, ktorými súd prvej konanie v časti o zaplatenie istiny 107,25 eur zastavil, nebol odvolaním žalovaného 1/ napadnutý a ako taký nadobudol právoplatnosť. Odvolací súd na prejednanie podaného odvolania nariadil odvolacie pojednávanie, kedy po vyhodnotení skutočností uvádzanými stranami sporu dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ je v časti dôvodné.

9. Na odvolacom pojednávaní nariadenom odvolacím súdom na deň 16.06.2021 žalovaný 1/ uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava podaného odvolania a žalobkyňa zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach. Odvolací súd na odvolacom pojednávaní dňa 16.06.2021 zopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu (oboznánil s pripojeným vyšetrovacím spisom OR PZ BA III č. ČVS:ORP-1216/1/OVK-BB-2005My, špecifikáciou žaloby spolu s prílohami zo dňa 31.03.2009, čestným prehlásením zo dňa 13.01.2009, potvrdením o strate na zárobku počas PN, dokladom zo dňa 13.03.2006, potvrdením H. X., lekársnym potvrdením zo dňa 26.01.2006, potvrdením ÚPSVaR, mzdovým listom p. X. X., vyjadrením žalovaného 1/ zo dňa 10.04.2015, žiadosťou zo dňa 23.11.2005).

10. Z podaného odvolania vyplýva, že v ňom žalovaný 1/ uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) C.s.p. (t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), ktorý je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania.

11. Z odvolania ďalej vyplýva, že žalovaný 1/ ním napadol i správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie (§ 365 ods.1 písm. h/ C.s.p.). K uvedenému dôvodu treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. V zmysle § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

13. Podľa § 106 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá (ods. 1). Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne za 10 rokov, odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí ak ide o škodu na zdraví (ods. 2).

14. V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Inštitút premlčania má viesť oprávnený subjekt k tomu, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v zákonom stanovených lehotách. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch a to aj za cenu strany vynútiteľnosti práva. Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času v dôsledku ktorého nárok - jeho súdnu vymáhateľnosť, možno

vyvrátiť vznesením námietky premlčania. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčaním právo samo osebe nezaniká, len sa oslabuje. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia lehota a to subjektívna v ods. 1 cit. § 106 a objektívna v ods. 2 cit. § 106 Občianskeho zákonníka. Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej lehoty je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia lehota pritom môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej lehoty, ktorú nemožno prekročiť. Subjektívna premlčacia lehota je dvojnásobná a pre začatie jej plynutia je významný subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek a to 1.) kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť (nestačí možnosť takej vedomosti) poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do takej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť - vyčísliť v žalobe na súde. Okamih vedomosti poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním. Druhou zložkou subjektívnej premlčacej lehoty je kedy sa poškodený dozvie o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, touto osobou bude obvykle priamo škodca, ktorý ju spôsobil, v niektorých prípadoch to môže byť iná osoba. Ak právo na náhradu škody z ublíženia na zdraví tvorí niekoľko zložiek súčasne, ako v danom prípade jednak právo na stratu na zárobku a právo na bolestné, súdna prax vychádza z názoru, že jednotlivé zložky práva na náhradu škody sa posudzujú ako samostatné čiastočné nároky.

15. V podanom odvolaní odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s námietkou premlčania, ktorú v konaní vzniesol. I keď uvedená odvolacia argumentácia žalovaného 1/ bola dôvodnou, odvolací súd zohľadnil skutočnosti, že rozhodnutie súdu prvej inštancie už bolo odvolacím súdom zrušené (§ 390 C.s.p.). Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaný 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol námietku premlčania (podanie zo dňa 12.05.2009), a to vo vzťahu k nároku na náhradu škody na veciach odo dňa 14.11.2005, nákladov na liečenie, cestovných nákladov spojených s liečením odo dňa 13.11.2006, náhrade nákladov za ošetrovanie členom rodiny , nákladov rodinného príslušníka spojených s liečením, náhrade za hotové výdavky manžela spojené s návštevami a následne z opatrností aj voči nároku na náhradu straty na zárobku. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30.11.2006, súčasťou ktorého je aj vyšetrovací spis OR PZ BA III č- ČVS-ORP 1216/1-OVK-B3-2005 vyplýva, že žalobkyňa si v trestnom konaní dňa 27.01.2006 bez bližšej špecifikácie uplatnila nárok na náhradu škody (v rozsahu náhrada škody na bolestnom, ušlý zárobok, sťaženie spoločenského uplatnenia), ktorý následne písomne dňa 14.03.2006 špecifikovala ako nárok na náhradu škody celkom vo výške 105 208 Sk (za zničené veci sumu 13 600 Sk, výdavky za lieky a iné potreby v sume 4 253 Sk, ušlú mzdu v sume 44 139 Sk, platbu ošetrovateľské v sume 23 493 Sk, náhradu cestovných výdavkov v sume 8 829 Sk, náhradu za stratu času manžela v sume 10 894 Sk). Okresný súd Bratislava III trestným rozkazom zo dňa 30.11.2006 č.k. 3T/146/06 odkázal žalobkyňu s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.01.2008. Vzhľadom k uvedenému pri posudzovaní otázky premlčania vo vzťahu k nárokom riadne uplatneným v trestnom konaní, premlčacie lehota odo dňa ich uplatnenia do 31.01.2008, neplynula. V konaní pred súdom prvej inštancie si žalobkyňa žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 14.11.2008 uplatnila nárok na zaplatenie sumy 2 000 000 Sk (66 387,80 eur), ktorý skutkovo odôvodnila ako trvalé následky na zdraví, z titulu SSU po prípadnom zvýšení. Podaním zo dňa 31.03.2009, doručeným súdu prvej inštancie dňa 02.04.2009 žalobkyňa špecifikovala uplatnený nárok nasledovne: a) sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 38 015,70 eur, b) bolestné 4 124,43 eur, c) škoda na veciach 451,44 eur, d) náklady na liečenie 342,73 eur, e) cestovné náklady spojené s liečením 987,35 eur, f) ušlá mzda 7 666,57 eur, g) ošetrovné členom rodiny 434,51 eur, h) náklady rodinného príslušníka spojené s liečením 769,52 eur, ch) náklady za hotové výdavky manžela spojené s návštevami v Národnom rehabilitačnom centre X. 621,92 eur, i) náklady spojené s uplatnením škody 199,20 eur, t.j. celkom sumu vo výške 53 613,37 eur. Odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že predmetom odvolacieho prieskumu nebol nárok žalobkyne na náhradu nákladov rodinného príslušníka spojených s liečením a náhrada za hotové výdavky manžela spojené s návštevami v Národnom rehabilitačnom centre X., nakoľko v tejto časti súd prvej inštancie nároky žalobkyne zamietol rozsudkom č.k. 19C/121/2008-250 zo dňa 16.02.2010, ktorý v zamietajúcej časti nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

16. Pri posudzovaní dôvodnosti žalovaným 1/ vznesenej námietky premlčania vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu nákladov na liečenie uplatneným za obdobie od 14.11.2005 do

30.06.2007, celkom vo výške 420,18 eur, tak bolo potrebné vzhľadnúť na to, že premlčacia lehota začala žalobkyni plynúť vo vzťahu k jednotlivých položkám nákladov na liečenie dňom ich vzniku, preto bolo potrebné jednotlivé samostatné nároky posudzovať osobitne. Nárok na náhradu uvedených nákladov si žalobkyňa uplatnila v sume 141,17 eur v trestnom konaní dňa 14.03.2006, preto premlčacia lehota v časti nároku 141,17 eur neplynula od 14.03.2006 do 31.01.2008. V konaní pred súdom prvej inštancie si žalobkyňa uplatnila tento nárok až podaním zo dňa 31.03.2009 doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, a to vo výške 342,73 eur (zohľadniac úhradu žalovaným 1/ v sume 11,75 eur). Subjektívna premlčacia lehota tak neuplynula len vo vzťahu k jednotlivým samostatným nárokom, ktoré vznikli od 02.04.2007(22.5.2007 - naplánovanie rehabilitačných procedúr, 04.06.2007 - naplánovanie rehabilitačných procedúr). Možno tak ustáliť, že v premlčacej lehote si žalobkyňa uplatnila celkom nárok na náhradu nákladov na liečenie v sume 146,14 eur (141,17 eur + 4,97 eur) a vo zvyšku je nárok premlčaný. Pri posudzovaní námietky premlčania vo vzťahu k nároku žalobkyne na zaplatenie náhrady škody na veciach v sume 451,43 eur je zásadným skutočnosť, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť od 14.11.2005, neplynula od 14.03.2006 do 31.01.2008 (v trestnom konaní si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody na veciach v sume 451,43 eur). Nakoľko v konaní pred súdom prvej inštancie si žalobkyňa nárok na náhradu škody na veciach v sume 451,43 eur uplatnila podaním zo dňa 31.03.2009 doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, urobila tak v rámci plynutia premlčacej doby. Pri posudzovaní námietky premlčania vo vzťahu k nároku žalobkyne na náhradu cestovných výdavkov v sume 891,85 eur je potrebné zohľadniť, že v trestnom konaní si žalobkyňa podaním dňa 14.03.2006 uplatnila nárok na náhradu cestovných výdavkov v sume 293,06 eur, preto premlčacia lehota v časti nároku 293,06 eur neplynula do právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní t.z. do 31.01.2008. Keďže si žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie nárok na náhradu cestovných výdavkov uplatnila podaním zo dňa 31.03.2009 doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, nárok v sume 293,06 eur bol uplatnený včas. Nároky na náhradu cestovných výdavkov žalobkyni v sume 694,29 eur vznikali žalobkyni od 16.03.2006 do 20.1.2008 (čl. 74-75). Vychádzajúc z toho, že žalobkyňa mala vedomosť o osobe škodcu a o jednotlivých dielčích nárokoch na náhradu cestovných výdavkov sa mohla dozvedieť až po tom, čo ich vykonala, subjektívna premlčacia lehota pri nároku uplatnenom za deň 16.03.2006 uplynula 16.03.2008, za deň 17.03.2006 uplynula 17.03.2006, atď., preto subjektívna premlčacia lehota neuplynula len vo vzťahu k nárokom za obdobie od 02.04.2007 do 20.10.2008, a to v sume 123,49 eur. Odvolací súd tak ustálil, že v rámci plynutia premlčacej lehoty si žalobkyňa včas uplatnila nárok na náhradu cestovných výdavkov celkom v sume 416,55 eur (293,06 eur + 123,49 eur), preto vo zvyšku námietku premlčania vznesenú žalovaným 1/ posúdil odvolací súd ako dôvodnú. Nárok na ošetrovne členom rodiny v sume 779,82 eur vznikol žalobkyni dňa 13.03.2006 (dňom úhrady sumy X. X.), tento nárok si žalobkyňa uplatnila v trestnom konaní dňa 14.03.2006, preto premlčacia lehota vo vzťahu k uvedenému nároku neplynula od 14.03.2006 do 31.01.2008. V konaní pred súdom prvej inštancie si žalobkyňa uplatnila tento nárok vo výške 434,51 podaním zo dňa 31.03.2009 doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, t.z. v rámci plynutia premlčacej doby. V konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol odvolateľ z opatrnosti aj námietku premlčania nároku žalobkyne na náhradu ušlej mzdy. V prípade straty na zárobku sa tento premlčuje ako jeden celok, nie iba jeho mesačne sa opakujúce plnenie z neho vyplývajúce. Subjektívna premlčacia lehota tak začína plynúť od okamihu, kedy bola poškodenému vyplatená posledná dávka nemocenského a kedy mohol stratu na zárobku vyšpecifikovať. V prejednávanej veci žalobkyňa ukončila dočasnú práceneschopnosť až dňa 30.06.2007, preto od uvedeného dňa začala plynúť žalobkyni subjektívna dvojročná premlčacia lehota. Keďže si žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie nárok na náhradu straty na zárobku uplatnila podaním zo dňa 31.03.2009 doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu straty na zárobku nie je premlčaný.

17. V podanom odvolaní žalovaný 1/ namietať aj absenciu posúdenia námietky premlčania vo vzťahu k úrokom z omeškania. Ust. § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza, že úroky a opakujúce sa plnenia sa premlčujú v troch rokoch, ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané, platí táto premlčacia doba, pokiaľ ide o úroky a opakujúce sa plnenia, zročnosť, ktorých nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní. V prejednávanej veci bolo predmetom konania pred súdom prvej inštancie nárok na náhradu škody, kedy by bolo dôvodným aplikovať ust. § 563 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala. Toto ustanovenie sa týka tých prípadov, keď čas splnenia nebol určený žiadnym z uvedených spôsobov. Právo určiť čas plnenia má podľa tohto ustanovenia veriteľ. Ak čas splnenia nebol dohodnutý a nebol daný ani na voľbu dlžníka,

veriteľ môže kedykoľvek, hoci aj na druhý deň po uzavretí zmluvy, vyzvať dlžníka, aby plnil. Dlžník je povinný predmet záväzku splniť v nasledujúci deň po obdržaní výzvy (upomienky). V tom prípade platí na splnenie čas, ktorý určil veriteľ vo svojej výzve dlžníkovi. Úroky z omeškania možno žalobcovi priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, zásadne treba vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu, prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie. Ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; dňom zročností pohľadávky uplatnenej v žalobe však nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému (R 27/1977). Medzi stranami sporu v danom prípade nebol deň splatnosti dojednaný (určený), pričom sa jedná o právo poškodeného požadovať náhradu škody, a teda nárok žalobkyne sa stal splatný až vtedy, keď žalobkyňa požiadala žalovaných ako dlžníkov, aby dlh splnili. Žalobkyňa si nárok na zaplatenie náhrady škody vo vzťahu k položkám, ktoré sú predmetom odvolacieho prieskumu uplatnila podaním doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 02.04.2009, ktoré bolo žalovanému 1/ krátkou cestou doručené priamo na pojednávaní dňa 02.04.2009. Žalovaný 1/ bol tak povinný dňa 03.04.2009 plniť a až nasledujúcim dňom si žalobkyňa mohla prvýkrát uplatniť nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa si úroky z omeškania uplatnila až podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 13.03.2015, ktoré bolo žalovanému 1/ doručené 20.03.2015 a na pojednávaní dňa 05.05.2015. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania rozhodnutie súdu o uplatnenom nároku na úroky z omeškania v danom prípade záviselo od posúdenia právnej otázky, a to plynutia (začiatku a ukončenia) premlčacej lehoty úrokov z omeškania. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017 , 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017 a tiež 6 Cdo 129/2017). Posúdenie právnej otázky plynutia (začiatku a ukončenia) premlčacej lehoty úrokov z omeškania, bolo predmetom posúdenia Najvyššieho súdu SR v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo157/2009, v zmysle ktorého povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok. K rovnakému právnomu záveru dospeli aj senáty správneho kolégia vyššieho súdu (sp. zn. 5Sžf/40/2015, 5Sžf/52/2014, 5Sžf/66/2014). Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Veľkého senátu NS SR zo dňa 18.decembra 2017 sp.zn. 1VCdo/4/2017, ktorému senát 5Cdo predložil vec s odôvodnením, že jeho názor na riešenie otázky premlčania úrokov z omeškania je odlišný od právneho názoru trojčlenných senátov obchodného kolégia najvyššieho súdu (senátmi 2Obdo a 4 Obdo). Naopak totožný právny názor bol vyjadrený v rozhodnutiach trojčlenných senátov občianskoprávneho kolégia (1Cdo) a správneho kolégia (5Sžf) najvyššieho súdu (rozpor mal vyplývať z odlišných právnych názorov vyjadrených v rozsudku sp.zn. 1Cdo/157/2009 a rozsudkoch 2Obdo/23/2012, 2Obdo/36/2010, 4 Obdo/25/2009, 4 Obdo/319/1999). Veľký senát v danej veci dospel k záveru, že neexistuje judikatórny rozpor medzi týmito rozhodnutiami, keďže postupujúci senát sa stotožnil s interpretáciou ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní príslušenstva pohľadávky vyslovených v skoršom rozhodnutí Najvyššieho súdu 1Cdo/157/2009 (keďže vzťah medzi stranami vo veci 1Cdo/157/2009 bol vzťahom občianskoprávnym, na ktorý sa aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka), oproti čomu vzťah medzi stranami sporu vo veciach 2Obdo a 4 Obdo (t.j. aj sp. zn. 2Obdo/36/2000) bol vzťahom obchodnoprávnym, na ktorý sa vzťahovali ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní. V danom prípade vzťah medzi stranami sporu, ktorý bol predmetom tohto konania je vzťahom občianskoprávnym, na ktorý treba aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní (vrátane premlčania príslušenstva), preto je potrebné vychádzať z judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorá sa vzťahuje na občianskoprávne vzťahy a tou je v danom prípade rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/157/2009. V rozsudku sp.zn. 1Cdo/157/2009 z 29.6.2010 Najvyšší súd SR vychádzal z úvahy, že záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi úrok je záväzkom vedľajším popri hlavnom peňažnom záväzku. Z toho však nevyplýva, že v dôsledku omeškania dlžníka by mal vzniknúť nový záväzkový vzťah, práve naopak, takýto vzťah nevzniká ale dochádza k zmene v obsahu záväzku v tom zmysle, že popri povinnosti platiť hlavný záväzok je dlžník povinný platiť aj záväzok vedľajší. Úroky z omeškania majú povahu opakujúcich sa dávok, ktoré možno veriteľovi

priznať súdnym rozhodnutím, aj keď sa stanú splatnými až v budúcnosti. To mimo iného znamená, že pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré nastali v dobe, kedy došlo k omeškaniu so splnením dlhu (záväzku) z hlavného záväzkového právneho vzťahu. Okolnosť, či každý ďalší deň dlžník porušuje svoju povinnosť plniť riadne a včas hlavný peňažný záväzkový vzťah, teda nie je pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania významná. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorázovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok (skutkové okolnosti riešeného prípadu boli totožné s okolnosťami preskúmanej veci). Vychádzajúc z názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v citovanom rozhodnutí odvolací súd dospel k záveru, že aj v danom prípade povinnosť platiť úroky z omeškania vznikla žalovaným v deň, v ktorom sa ocitli v omeškaní so splnením záväzku (v sume 66 687,83 eur - titulom náhrady škody na zdraví a odškodnenia titulom sťaženia spoločenského uplatnenia), t.j. dňom doručenia žaloby. Žalovanému 1/ bola žaloba doručená dňa 25.11.2008, preto si žalobkyňa mohla nárok na úroky z omeškania uplatniť najskôr dňom 26.11.2008. Vo vzťahu k nárokom uplatneným v podaní zo dňa 31.03.2009, doručenom súdu prvej inštancie dňa 02.04.2009 (škoda na veciach 451,44 eur, náklady na liečenie 342,73 eur, cestovné náklady spojené s liečením 987,35 eur, ušlá mzda 7 666,57 eur, ošetrovne členom rodiny 434,51 eur, náklady rodinného príslušníka spojené s liečením 769,52 eur, náklady za hotové výdavky manžela spojené s návštevami v Národnom rehabilitačnom centre X. 621,92 eur, náklady spojené s uplatnením škody 199,20 eur) sa žalovaný 1/ dostal do omeškania dňom 03.04.2009. Pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby pre uplatnenie úrokov z omeškania nie je rozhodujúce, kedy škoda vznikla (kedy došlo k škodovej udalosti). Dátum vzniku škody je rozhodujúci z hľadiska plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby v zmysle ust. § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre uplatnenie náhrady škody, avšak nie pre začiatok plynutia premlčacej doby pre uplatnenie úrokov z omeškania, keďže dátum vzniku škodovej udalosti nie je totožný s dňom, kedy sa žalovaní dostali do omeškania s plnením hlavného záväzku. Vzhľadom k uvedenému tak odo dňa 26.11.2008 začala plynúť premlčacia doba pre uplatnenie úrokov z omeškania, v časti nároku - titulom náhrady škody na zdraví a odškodnenia titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a od 03.04.2009 začala plynúť premlčacia lehota pre uplatnenie úrokov z omeškania vo vzťahu k ostatným žalobkyňou uplatneným nárokom. Nakoľko si žalobkyňa nárok na úroky z omeškania uplatnila až podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 13.03.2015 a na pojednávaní dňa 05.05.2015, nárok na úroky z omeškania si uplatnila po márnom uplynutí premlčacej lehoty, preto nie je možné jej žalobe v časti úrokov z omeškania vyhovieť.

18. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd po zopakovaní dokazovania v potrebnom rozsahu dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovaným 1/ v konaní. Ustálil, že žalobkyňa si uplatnila v premlčacej lehote nárok na náhradu nákladov na liečenie celkom v sume 146,14 eur, nárok na náhradu škody na veciach v sume 451,43 eur, nárok na náhradu cestovných výdavkov v sume 416,55 eur, nárok na náhradu ošetrovania členom rodiny vo výške 434,41 eur ako i nárok na náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti vo výške 7666,57 eur. Vo zvyšku posúdil odvolací súd žalobkyňou uplatnené nároky ako premlčané, preto ich nemožno žalobkyňi súdne priznať.

19. Odvolacie námietky odvolateľa smerovali aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu súdom prvej inštancie vo vzťahu k dôvodnosti priznania nároku na náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti, a to za obdobie presahujúce 52 týždňov od vzniku pracovnej neschopnosti t.z. za obdobie od 15.11.2006 do 30.6.2007. Odvolací súd pri rozhodovaní vo veci vzhliadol aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodoval o uvedenom nároku žalobkyne pred vydaním nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS 10/2016-53 zo dňa 10.10.2018 a pred novelou Občianskeho zákonníka účinnou od 01.12.2009, ktorou bolo novelizované ust. § 446 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc však z čl. 2 ods. 1 a 2 C.s.p.. mal za to, že v záujme právnej istoty je potrebné posudzovať nárok žalobkyne podľa ust. § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.11.2019. Občiansky zákonník pri škode na zdraví Občiansky zákonník okrem jednorázového odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 444) priznáva poškodenému aj právo na náhradu straty na zárobku, a to jednak za obdobie počas trvania práceneschopnosti (§ 446) a jednak po skončení práceneschopnosti (§ 447). Vzťah zákona o sociálnom poistení a Občianskeho zákonníka vyjadruje ustanovenie § 28, podľa ktorého : „na právne úkony v sociálnom poistení sa vzťahuje osobitný predpis, ak tento zákon neustanovuje inak.“ Dôsledkom uvedenej právnej úpravy je však nepriamy vplyv na stratu na zárobku, a to z dôvodu, že strata na zárobku počas práceneschopnosti a strata na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri invalidite sa

posúdi podľa predpisov o sociálnom poistení. V závislosti od toho sa ustáli aj strata na dôchodku v zmysle § 446, 447 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v ustanovení § 445 upravuje stratu na zárobku, ktorá je svojím charakterom osobitne upravenou majetkovou ujmom - peňažným dôchodkom. Predstavuje pravidelné mesačné vyplácanie dávok po dobu, po ktorú strata na zárobku trvá. Právna úprava straty na zárobku je upravená vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od toho, či dochádza k strate na zárobku 1/ počas práceneschopnosti (§ 446 Občianskeho zákonníka), 2/ po skončení práceneschopnosti (§ 447 Občianskeho zákonníka). Samotné ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniam § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka všeobecného charakteru, upravujúce porovnateľný peňažný ekvivalent pre výpočet straty na zárobku bez zreteľa na to, či ide o stratu počas alebo po skončení práceneschopnosti. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku (k § 445 a nasl.) je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z.z. spoločnými predpokladmi pre priznanie straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka je to, že : a/ došlo ku škode na zdraví, 2/ na strane poškodeného sa strata prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia príjmu alebo v podobe zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu, 3/ príčinná súvislosť medzi škodou na zdraví a zmenšením príjmu poškodeného alebo potrebou jeho zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu. Podľa názoru odvolacieho súdu právna úprava straty na zárobku v Občianskom zákonníku alebo Zákone o sociálnom zabezpečení (úrazový príplatok, úrazová renta) sú špecifické právne úpravy, ktorých základ je nezávislý. Preto aj vznik nárokov ako takých podľa uvedených právnych úprav je nezávislý a podmienený iba právnou úpravou v tomto zákone. So zreteľom na uvedené odvolací súd zastáva názor, že právna úprava v Občianskom zákonníku (§ 446 a § 447) v znení účinnom do 30.11.2019 odkazuje na právnú úpravu v Zákone o sociálnom zabezpečení len vo vzťahu k určeniu výšky odškodnenia (viď aj H. H. X.: Občiansky zákonník pre prax (komentár), str. 1769). Vzhľadom na to, že predpoklady vzniku nároku na náhradu straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka (§ 447) a predpoklady vzniku nároku na úrazovú rentu podľa zák.č. 461/2003 Z.z.. (§ 88) sú rozdielne, nemožno odmietnuť priznať nárok podľa Občianskeho zákonníka len preto, že poškodenému nevznikne nárok na niektorú z dávok (a teda mu nemožno zistiť výšku prípadnej dávky, pričom len v niektorých prípadoch je možné zistiť tzv. fiktívnu výšku) len preto, že nedošlo k stanoveniu dávky podľa Zákona o sociálnom zabezpečení (ktorej výplata sa má inak zohľadniť pri stanovení výšky škody)(rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/113/2016 4313214747 6. decembra 2018). Z ust. § 446 Občianskeho zákonníka vyplýva, že strata na zárobku počas práceneschopnosti sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Rozhodujúcim kritériom pre priznanie náhrady je existencia straty na zárobku, bez zreteľa na to, či takáto dávka bola orgánom sociálnej poisťovne priznaná a existencia dočasnej straty spôsobilosti vykonávať doterajšiu právu v dôsledku poškodenia zdravia škodovou udalosťou. V prejednávanej veci nebolo sporným, že dňa 14.11.2005 došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne, v dôsledku ktorej dočasne stratila spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu. Rovnako nebolo sporným, že žalobkyňa bola dočasne práceneschopnou v období od 11.11.2005 do 30.06.2007. I keď výška straty na zárobku počas trvania pracovnej neschopnosti sa určuje rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných ustanovení predpisov o sociálnom poistení, uvedený nárok vzniká bez ohľadu na to, žalobkyni bol vyplatený úrazový príplatok podľa ust. zákona o sociálnom poistení. Preto, ak boli splnené podmienky stanovené v ust. § 446 Občianskeho zákonníka, nárok na stratu na zárobku počas trvania práceneschopnosti nemožno obmedziť s odkazom na ust. § 34 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o Sociálnom poistení, ktorý upravuje odlišný nárok a to nárok titulom sociálneho poistenia. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie vec posúdil správne, keď priznal žalobkyni nárok na náhradu strany na zárobku aj zo obdobia od 15.11.2006 do 30.06.2007, a to v sume 7 666,57 eur.

20. Vo vzťahu argumentácii odvolateľa, že pri určení výšky nároku na náhradu cestovných výdavkov nie je možné postupovať podľa ust. zákona č. 283/2002 Z.z., odvolací súd uvádza, že účelom ust. § 449 Občianskeho zákonníka je nahradiť poškodenému účelné náklady spojené s liečením. Jediným a zásadným kritériom na priznanie uvedeného nároku je tak potreba preukázania jeho účelnosti, čo v danom prípade bolo naplnené. Odvolací súd sa tak v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalobkyne, že pri výpočte nároku na náhradu cestovných výdavkov bolo dôvodným aplikovať ust. zákona č. 283/2002 Z.z., súčasťou ktorého je i paušalizovaná náhrada za použitie motorového

vozidla(rozhodnutie NS ČR sp.zn.1Cz/63/87, R 12/1990). Bez ohľadu na to, či motorové vozidlo používa zamestnanec pri pracovnej ceste, alebo iná osoba za iným účelom, dochádza k jeho opotrebeniu. Pri posudzovaní dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu cestovných výdavkov odvolací súd vychádzal z toho, že sa jednalo o čiastkové nároky, ktoré vznikali žalobkyňi samostatne. Pri posudzovaní výšky nároku odvolací súd vychádzal zo špecifikácie vynaložených výdavkov cestovných nákladov predložených žalobkyňou v konaní pred súdom prvej inštancie, zohľadniac závery uvedené v bode 16 tohto rozhodnutia. Vzhľadom k uvedenému ustálil, že je dôvodným priznať žalobkyňi nárok za celkom 1220 kilometrov (obdobie od 14.11.2005 do 14.03.2006 a od 05.04.2007 do 20.10.2008) a zohľadniť priemernú spotrebu osobného motorového vozidla 6,8 l/100km (osvedčenie o evidencii vozidla), cenu pohonných látok 1,32 eur/l a sumy náhrad za každý 1 km jazdy -paušálnu náhradu vo výške 0,01eur (osobné cestné motorové vozidlá), t.j. suma 109,50 eur + amortizácia vozidla v sume 235,45 eur, celkom suma 344,97 eur. Vychádzajúc z uvedeného žalobkyňi vznikol nárok na náhradu cestovných výdavkov celkom v sume 344,97 eur a vo zvyšku odvolací súd nárok žalobkyne ako nedôvodný zamietol.

21. Ako preukázaný a dôvodný odvolací súd vyhodnotil nárok žalobkyne na náhradu ošetrovného, a to s poukazom na ust. § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobkyňa preukázala dôvodnosť uplatňovaného nároku jednak tým, že jej zdravotný stav si vyžadoval ošetrovanie(lekárske potvrdenie zo dňa 27.06.2006), tým, že nepoberala príspevok na opatrovanie(potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 19.09.2018), tým že uhradila rodinnému príslušníkovi titulom ošetrovania sumu 779,82 eur(Prehlásenia p. X. X.), príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 13.03.2006 (čl. 150) a inými listinnými dokladmi (napr. mzdový list p. X. X.). Vzhľadom k uvedenému posúdil odvolací súd odvoláciu argumentáciu odvolateľa v tejto časti ako nedôvodnú.

22. Pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobkyne na dopltenie škody na veciach v sume 231,99 eur odvolací súd vzhliadol na obsah čestného vyhlásenia žalobkyne zo dňa 18.02.2009, ktorým si žalobkyňa celkom uplatnila nárok na náhradu škody na veciach v sume 451,44 eur, z toho za vetrovku sumu 800 Sk, za nohavice sumu 1900 Sk, za topánky sumu 1600 Sk, za rukavice sumu 1800 Sk, za kabelku sumu 4000 Sk a za stratenú náušnicu sumu 3500 Sk (za pár). Odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že žalovaný 1/ uhradil dňa 14.04.2015 žalobkyňi náhradu škody na veciach v rozsahu 219,45 eur, a to náhradu za vetrovku, nohavice, topánky, rukavice a kabelku zníženú o amortizáciu(čl. 300). Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že i keď jedna náušnica bola nájdená, stratou jednej náušnice sa stala neupotrebitelnou aj druhá náušnica. Vychádzajúc z toho, že predmetom konania zostal nárok žalobkyne na zapltenie škody za náušnicu (za pár) , ktorých hodnotu žalobkyňa vyčísliła v sume 116,18 eur mal odvolací súd za dôvodné priznať žalobkyňi nárok na zapltenie sumy 116,18 eur a vo zvyšku nárok žalobkyne s ohľadom na správnosť úvah žalovaného 1/, že pri stanovení hodnoty ostatných vecí poškodených pri dopravnej nehode bolo potrebné zohľadniť amortizáciu, ako nedôvodný zamietol.

23. V podanom odvolaní odvolateľ uplatnil aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. majúc za to že konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná manuálna povinnosť súdu (a to tak v prípade, keď bola poskytnutá v užšom rozsahu, ako aj v prípade jej realizácie v širšom než zákonom predpokladanom rozsahu - pozri aj § 160 a komentár k tomuto ustanoveniu), pochybenia vo vykonanom dokazovaní (napr. vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2, alebo vypočutie relevantného svedka bez poučenia o práve odoprieť výpoveď), porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami (pozri § 193) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu (pozri § 194 ods. 2). Preskúmaním napadnutého rozhodnutia nemal odvolací súd za preukázané naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu.

24. Vo vzťahu k ostatným námietkam odvolateľa, odvolací súd uvádza, že podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09

a podobne). Preto na zostávajúcu odvoláciu argumentáciu odvolateľa odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

25. V závere odvolací súd upriamil pozornosť na to, že v prejednávanej veci si žalobkyňa uplatnila nárok proti žalovanému 1/ titulom plnenia z garančného fondu (§ 24 ods. 2 písm. b) zákon č. 381/2001 Z.z) a a proti žalovanému 2/ podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako vodičovi motorového vozidla. Oba tieto nároky existujú popri sebe a vznikajú aj z odlišných právnych dôvodov. Hoci tieto dva nároky poškodeného existujú (každý z iného právneho dôvodu) popri sebe, tak poškodený nemá právo na obe tieto plnenia zároveň, nakoľko by to z jeho strany viedlo k bezdôvodného obohateniu. Preto plnením z jedného takéhoto právneho dôvodu zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť z druhého právneho dôvodu. Teda postavenie osoby zodpovednej za škodu a poisťovateľa (resp. žalovaného 1/) je obdobné ako postavenie dlžníka a ručiteľa vo vzťahu k veriteľovi (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.8.2014 vo veci sp. zn. 2 M Cdo 9/2013). Odvolací súd má tak odlišne od právnych záverov súdu prvej inštancie za to, že za tohto stavu žalovaný 2/ (ako osoba zodpovedná za škodu) a žalovaný 1/ (ktorý je povinný v zákonom stanovených prípadoch povinný poskytnúť plnenie podľa zákona č. 381/2001 Z.z.) nie sú vo vzťahu k žalobkyni solidárnymi dlžníkmi. Ak teda súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovaným zaplatiť žalobkyni ním uplatnenú sumu ako solidárnym dlžníkom, tak jeho rozhodnutie v časti určenia spôsobu plnenia žalovaných vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd vymedzil vzájomný vzťah žalovaných tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

26. Na základe uvedeného odvolací súd pristúpil podľa § 388 C.s.p. k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom prisudzujúcom výroku a priznal žalobkyni nárok na zaplatenie istiny v sume 8 708,37 eur (strata na zárobku v sume 7666,57 eur, škoda na veciach v sume 116,18 eur, náklady na liečenie v sume 146,14 eur, ošetrovanie členom rodiny v sume 434,51, cestovné výdavky v sume 344,97 eur) tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol.

27. O trovách konania t.j. prvoinštančného konania aj odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s §255 ods. 1 C.s.p., § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 C.s.p. a § 396 ods. 2 C.s.p.. V prejednávanej veci predmetom konania pred súdom prvej inštancie bolo niekoľko samostatných nárokov. V prípade, ak si strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Existencia týchto dielčích nárokov je od seba nezávislá; jednotlivý dielčí nárok môže vzniknúť bez toho, aby súčasne vznikli aj ďalšie nároky. Jednotlivé dielče nároky na náhradu škody sú podľa hmotného práva úplne samostatné, nakoľko predpoklady ich vzniku sú odlišné a tiež vznikajú v rôznom (inom) čase. So samostatnosťou dielčích nárokov na náhradu škody je nutné počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania (porovnaj R 10/1976, R 28/1970, obdobne vec Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 11/2011). Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania v prípade, ak súd prejednáva súčasne niekoľko nárokov, je treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov, ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to samostatne vo vzťahu ku každému nároku osobitne. Konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 MCdo 25/2012 zo dňa 04.04.2013). V prejednávanej veci bol predmetom konania nárok žalobkyne na náhradu škody, ktorý pozostával z čiastkových nárokov, a to a) nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia v sume, b) nároku na bolestné, c) nároku na náhradu škody na veciach, d) nároku na náhradu nákladov na liečbu, e) nároku na náhradu cestovných nákladov, f) nároku na náhradu ušlej mzdy, g) nároku na náhradu ošetrovného členom rodiny, h) nároku na náhradu nákladov rodinného príslušníka spojených s liečením, i) nároku na náhradu nákladov za hotové výdavky manžela. Rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania je ovládané zásadou úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Nakoľko pre správanie žalovaného 1/ zobrala žalobkyňa v časti žalobu späť, ktorá bola podaná dôvodne, povinnosť nahradiť trovy konania vznikla žalovanému aj z tejto zastavenej časti, pretože zavinil zastavenie konania. Uvedené závery odvolací súd zohľadnil pri posudzovaní úspechu žalobkyne v konaní vychádzajúc z toho, že :

a) v časti nároku na náhradu škody na veciach 451,44 eur bola žalobkyňa úspešná (zohľadniac i zastavenie konania) v rozsahu 74,38% (335,63 eur - priznaná suma 116,18 eur + späťvzatie v časti 219,45 eur),

b) v časti cestovných nákladov 987,35 eur bola žalobkyňa úspešná (zohľadniac i zastavenie konania) v rozsahu 44,61% (440,47 eur - priznaná suma 344,97 eur + späťvzatie v časti 95,50 eur),
c) v časti nároku na náklady na liečenie v sume 420,17 eur bola žalobkyňa úspešná (zohľadniac i zastavenie konania) v rozsahu 56% (235,33 eur - priznané 146,14 eur + späťvzatie v časti 11,75 eur + späťvzatie v časti 77,44 eur),
d) v časti ušlej mzdy 7 666,57 eur mala žalobkyňa plný úspech 100%
e) v časti nároku na ošetrovné členom rodiny 434,51 eur mala žalobkyňa plný úspech 100%
f) v časti sťaženia spoločenského uplatnenia, mala žalobkyňa plný úspech 100%
g) v časti bolestné, mala žalobkyňa plný úspech 100 %.
h) v časti nároku na náhradu nákladov rodinného príslušníka spojené s liečením 769,52 eur, bola žalobkyňa neúspešná v celom rozsahu
i) v časti nároku na náhradu nákladov za hotové výdavky manžela spojené s návštevami v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová 621,92 eur, bola žalobkyňa v celom rozsahu neúspešná.
Z dôvodu, že v konaní bolo žalobkyňou uplatnených celkom 9 nárokov, bolo potrebné posudzovať úspech pri každom nároku samostatne, a to vo vzťahu k celkovému možnému úspechu v konaní 900%. Zohľadniac tak všetky samostatné nároky bola žalobkyňa v konaní úspešná celkom v rozsahu 63,88% (574,99 : 900 x 100) a žalovaní mali celkom v konaní úspech v rozsahu 36,12%, čistý úspech žalobkyne v celom konaní tak bol v rozsahu 27,76% (63,88% - 36,12%). Preto bolo dôvodným priznať žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27,76 % . S tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).